

EN GALLEGO!

Investigación e divulgación científica

A investigación
dá froitos

As universidades son espazos de mobilización de saberes na procura de mellorar a vida da sociedade en todas as súas dimensións. En consecuencia, como persoas que dedicamos unha parte relevante do noso tempo á investigación, debemos contribuir aos desafíos que este compromiso supón.

Xa que logo, alén das achegas que os grupos de investigación fan no eido do avance do coñecemento, cómpre un esforzo adicional na súa divulgación, para chegarmos ao conxunto da poboación e, así, poidamos recompensala polo seu esforzo no mantemento dun servizo público

como é no que desenvolvemos o noso día a día.

Esta divulgación do saber é, ademais, un baluarte imprescindible para a protección e a promoción da lingua galega. Porén, son escasas as ocasións nas que a universidade cumpre con esta responsabilidade.

Emporiso, a Universidade de Vigo dedícalle o ano 2020 á divulgación científica en lingua galega. A este respecto, agardamos que este calendario da Área de Normalización Lingüística, en colaboración coa Unidade de Cultura Científica e da Innovación, axude a

unha dobre función: dar a coñecer ao que unha selección de grupos de investigación dedica o seu tempo e medios, e situar a lingua galega no centro da divulgación científica.

Agardamos polos froitos!

Carambola

“

O que sabemos é unha pinga; o que ignoramos é o océano.

Isaac Newton

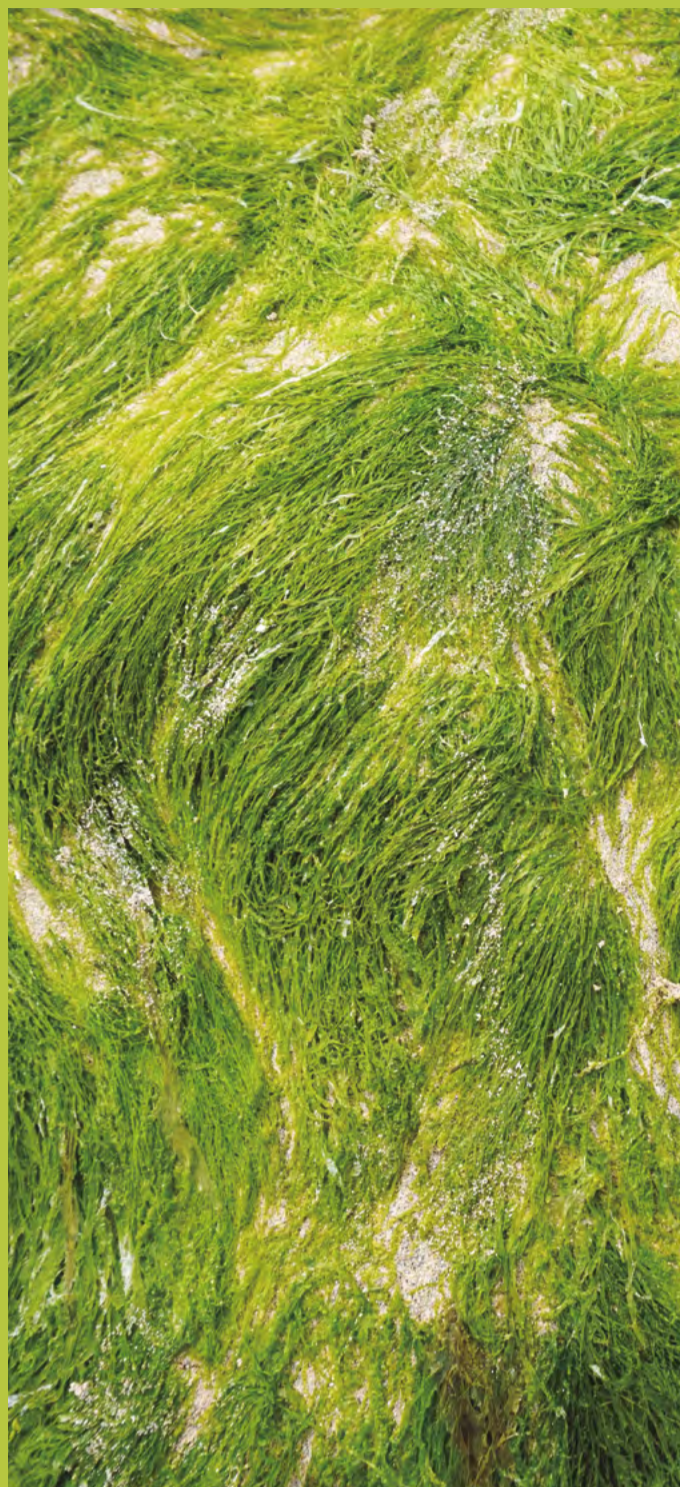
”

**Oceanografía
Biolóxica
(CIM)**

XANEIRO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

30	31	1 Ano Novo	2	3	4	5
6 Día de Reis	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28 San Tomé de Aquino	29	30	31	1	2

*Ecología
Bacterias
Fitoplancto
Cambio global
Océano*

Oceanografía Biolóxica (CIM)

Investigadores/as

Emilio Fernández Suárez
Emilio Marañón Sainz
Eva Teira González
Beatriz Mouríño Carballido
Cristina Sobrino García
María Aranguren Gassis
Sandra Martínez García
Víctor Hernando Morales
Marco Jabalera Cabrerizo
Ana Fernández Carrera
Marina Villamaña Rodríguez
Vanessa Joglar Quesada
Antonio Comesaña Davila
Erick Delgadillo Nuño
Cristina Fernández González
Maidier Justel Díez
Júlia Puig Fábregas
Esperanza Broullón Mandado
Cecilia Costas Selas
Luís Paulo Alcaraz Rocha
Alexandra Díaz Alonso
Alberto Gutiérrez Barral
María Pérez Lorenzo
Antonio Fuentes Lema
Diego Rial Conde
Paloma Chouciño Vilela

teira@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

Os mares e os océanos ocupan un 70 % da superficie do noso planeta, e aproximadamente un 90 % da biomasa dos organismos que viven neles son microscópicos.

O grupo de Oceanografía Biolóxica estuda as interaccións entre os microorganismos que habitan os océanos e o seu ambiente, co fin de comprender a súa diversidade, os seus patróns de distribución e as súas respostas ante cambios ambientais, incluídos os causados pola actividade humana, como o quecemento

global, a acidificación ou o incremento da achega de nitróxeno e de fósforo aos océanos.

Prestámoslles especial atención ás microalgas, que compoñen o fitoplancto, responsables da metade da produción de materia vexetal do planeta e base das redes tróficas mariñas; e ás once bacterias, principais responsables da descomposición da materia orgánica nos océanos. Ambos os grupos desempeñan papeis cruciais na circulación da materia e na regulación do clima da Terra.

Nada en bioloxía ten senso, agás a luz da evolución.

Theodosius Dodzhansky

Ecología Evolutiva e da Conservación: Ecoevo

FEBREIRO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25 Martes de Entroido (Ourense e Vigo)	26 Mércores de Cinza (Pontevedra)	27	28	29	1

Ecoloxía forestal
Ecoloxía evolutiva
Ríos
Odonatos
Innovación

**Ecoloxía
Evolutiva e da
Conservación:
Ecoevo**

Investigadores/as

Adolfo Cordero Rivera
María Calviño Cancela
Maruxa Álvarez Jiménez
Iago Sanmartín Villar
Anais Rivas Torres
Xosé Sobral Amoedo

adolfo.cordero@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

O grupo de Ecoloxía Evolutiva e da Conservación (Ecoevo), da Facultade de Ciencias Forestais no campus de Pontevedra, estuda os procesos ecolóxicos que teñen lugar no tocante a niveis xenéticos, individuais e nos ecosistemas, traballando fundamentalmente con organismos de augas doces e ecosistemas forestais.

Temos tres liñas de investigación, relacionadas coa ciencia pura (ou poesía!), como o estudo da evolución do comportamento, e varias de ciencia

aplicada (ou prosa!), que se centran na ecoloxía de pragas agroforestais, na conservación da biodiversidade, na ecoloxía forestal e na innovación.

Chirimola

“

O presente é a chave do pasado.

Charles Lyell

”

Oceanografía
Xeolóxica e
Bioxeoquímica
(CIM)

MARZO

Luns Martes Mércores Xoves Venres Sábado Domingo

24	25	26	27	28	29	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19 San Xosé	20	21	22
23	24	25	26	27	28 Reconquista de Vigo	29
30	31					

Xoves 19: Enxeñaría Industrial

*Paleoceanografía
Paleoclimatoloxía
Sedimentoloxía
Estratigrafía
Bioxeoquímica*

**Oceanografía
Xeolóxica e
Bioxeoquímica
(CIM)**

Investigadores/as

Miguel Ángel Nombela Castaño
Irene Alejo Flores
Guillermo Francés
Luis Gago Duport
Marta Pérez Arlucea
Paula Diz Ferreiro
Rita González Villanueva
Anxo Mena Rodríguez
Carolina Gil Lozano
Elizabeth Losa Adams

mnombela@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

O grupo de Oceanografía Xeolóxica e Bioxeoquímica (XM-1) caracterízase por ter, dentro da xeoloxía mariña, un marcado carácter multidisciplinario.

Neste grupo intégranse diversas liñas de investigación de diferentes ámbitos dentro das ciencias da terra, como o estudo dos sedimentos mariños, das variacións e a evolución da oceanografía e da climatoloxía ao longo da historia xeolóxica da terra, e os procesos e os ciclos bioxeoquímicos que nela se desenvolven. Estas liñas de investigación poden agruparse nunha liña

mestra xeral resumida no estudo da evolución do recheo sedimentario das bacías mariñas como resposta aos cambios ambientais e os seus ciclos bioxeoquímicos.

Para realizar este traballo, dentro do grupo observamos, modelizamos e obtemos indicadores que nos dan o guión para entender como funciona e funcionou o océano e os medios sedimentarios asociados a el ao longo da súa historia xeolóxica.

Estudar como varían e variaron os medios litorais (praias e esteiros), como

evoluciona e evolucionou o océano (a súa temperatura) e os medios sedimentarios que nel atopamos (os depósitos producidos polas correntes mariñas profundas), así como o propio funcionamento deste e dos seus ciclos, permítenos coñecer e modelizar a súa resposta cara a determinados cambios ambientais, como os cambios climáticos.

Desde un punto de vista conceptual, tamén intentamos comprender a formación do océano na Terra primitiva e a posible existencia de océanos estables noutros planetas como o caso de Marte.

Un aldeán ruso díxolle a Gorki: «Vós, os intelectuais, quixestes voar como paxaros e voastes; quixestes nadar como peixes e nadastes; pero aínda non aprendestes a vivir encima da terra, como deben vivir os homes». Este aldeán dicía unha gran verdade. Aprendamos, pois, a vivir encima da terra, como homes; pero procuremos non rebaixar a nosa grandeza humana...

Calquera día aparece un inventor de ríos para facer pontes...

Alfonso Daniel Rodríguez Castelao

Economía Ecolóxica, Agroecoloxía e Historia

ABRIL

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9 Xoves Santo	10 Venres Santo	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

Domingo 5: Ciencias Económicas e Empresariais, Ciencias Empresariais e Turismo, Estudos Empresariais
Domingo 26: Historia, Filoloxía e Tradución, Ciencias da Educación, Ciencias da Educación e do Deporte
Mércores 29: Ciencias Sociais e da Comunicación

*Medio rural
Desenvolvemento comunitario
Transformación social*

**Economía
Ecolóxica,
Agroecoloxía
e Historia**

Investigadores/as

María Jesús Facal Rodríguez
María Blanca Martínez Domínguez
María Teresa Fernández Vázquez
Xavier Simón Fernández

ecoecoagro@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

Dende o grupo de investigación de Economía ecolóxica, Agroecoloxía e Historia da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, no campus de Vigo, traballamos desde a universidade pública para entender que sucede no medio rural, como explicar o seu devalo e como definir estratexias para o seu desenvolvemento humano.

Entendemos que as solucións non poden vir do mesmo sistema que o está a destruír, que destrúe o medio rural e a sociedade no seu conxunto. Entendemos que a busca da

equidade entre territorios, países e xeracións debe ocupar un lugar central na toma de decisións políticas.

Desde a economía ecolóxica e a economía social defendemos unha profunda transformación do sistema económico e das súas principais institucións.

Mentres o cerebro sexa un misterio, o universo seguirá sendo un misterio.

Santiago Ramón y Cajal

Neurobioloxía de Lampreas

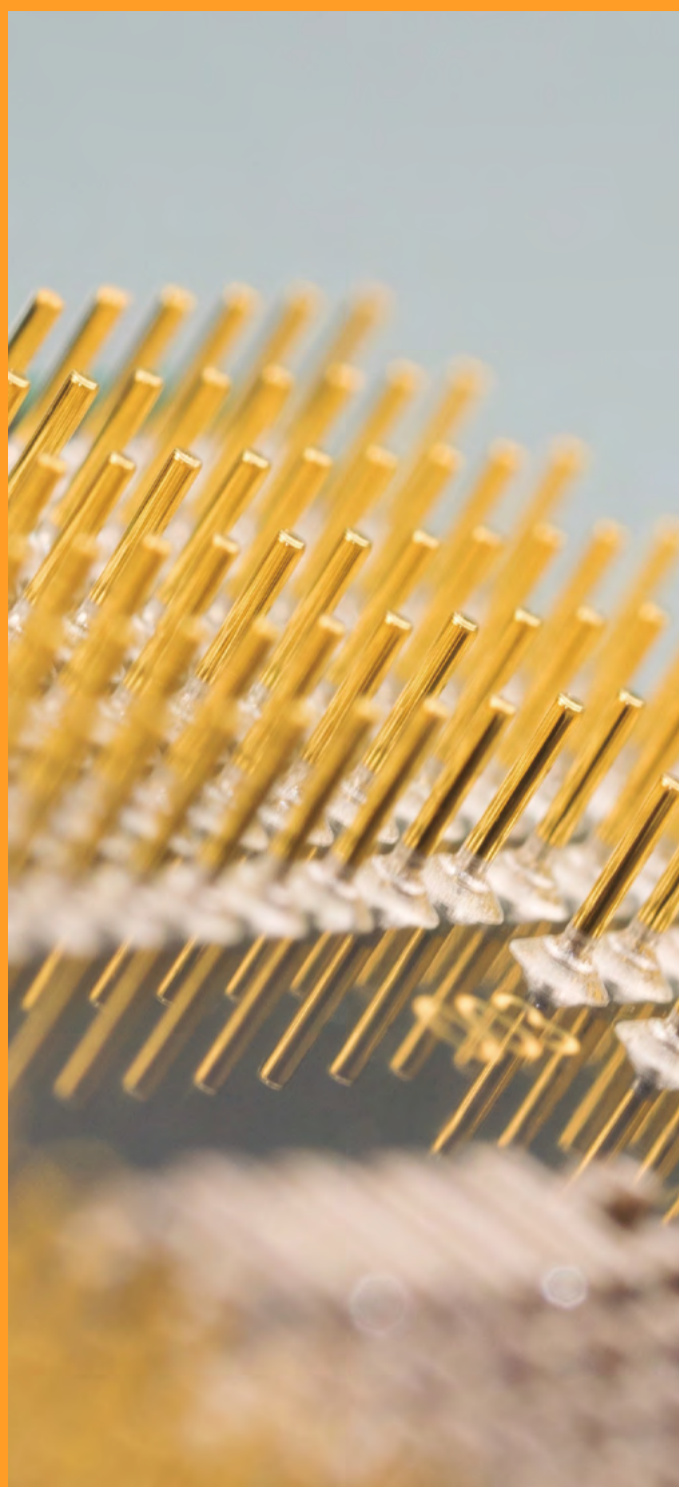

MAIO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

27	28	29	30	1 Festa do Traballo	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17 Día das Letras Galegas
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Venres 1: Ciencias Xurídicas e do Traballo (Relacións Laborais)
Luns 4: Belas Artes
Martes 12: Enfermaría

*Lamprea
Desenvolvemento e organización
do cerebro
Neuroanatomía comparada
Conexións nerviosas
Expresión xénica*

Neurobioloxía de Lampreas

Investigadores/as

Manuel Megías Pacheco
Pilar Molist García
Manuel Ángel Pombal Diego

pombal@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

A lamprea é unha especie tremendamente curiosa, xa que presenta un ciclo de vida atípico dentro dos vertebrados. O máis salientable é que pasa a maior parte da súa vida (4-5 anos, incluso máis) como larva, vivindo soterrada no leito dos ríos. Durante todo ese tempo aliméntase por filtración e case non se move, polo que apenas medra. Despois dunha metamorfose, a etapa adulta é moi variable dependendo da especie, e unha boa parte delas son parasitas.

A lamprea é un modelo de estudo en varios campos da ciencia, e precisamente a evolución do cerebro dos vertebrados é un dos máis interesantes.

As lampreas actuais son o resultado da evolución dunha liñaxe animal separada doutros vertebrados hai máis de 500 millóns de anos, moito antes de que aparecesen os elasmobranquios e os peixes óseos, e desde entón evolucionou de forma independente. Crese que as lampreas non cambiaron moito ao longo da súa evolución, é dicir, que se asemellarían ao antepasado común de todos os vertebrados; polo tanto, estes animais teñen especial interese para tratar de entender como xurdiron e evolucionaron os diferentes órganos ou estruturas dos vertebrados modernos. Exemplos: a aparición das mandíbulas, a

evolución do cerebro, ou a xénese e a modulación do comportamento motor.

Aínda que a primeira vista a aparencia do cerebro dos distintos vertebrados é completamente diferente, sabemos que a súa organización interna é moi semellante en canto ás principais estruturas que posúen; é dicir, comparten un modelo común básico de organización celular, modelo que tamén é aplicable á lamprea. De feito, o noso grupo de investigación propuxo un novo paradigma para organizar unha parte do cerebro destes animais, o modelo prosomérico, un modelo amplamente aceptado na actualidade.

Ao longo da historia, as tecnoloxías dunha xeración crearon problemas para a seguinte. Temos que atopar unha forma de manexar isto.

Steve Rayner

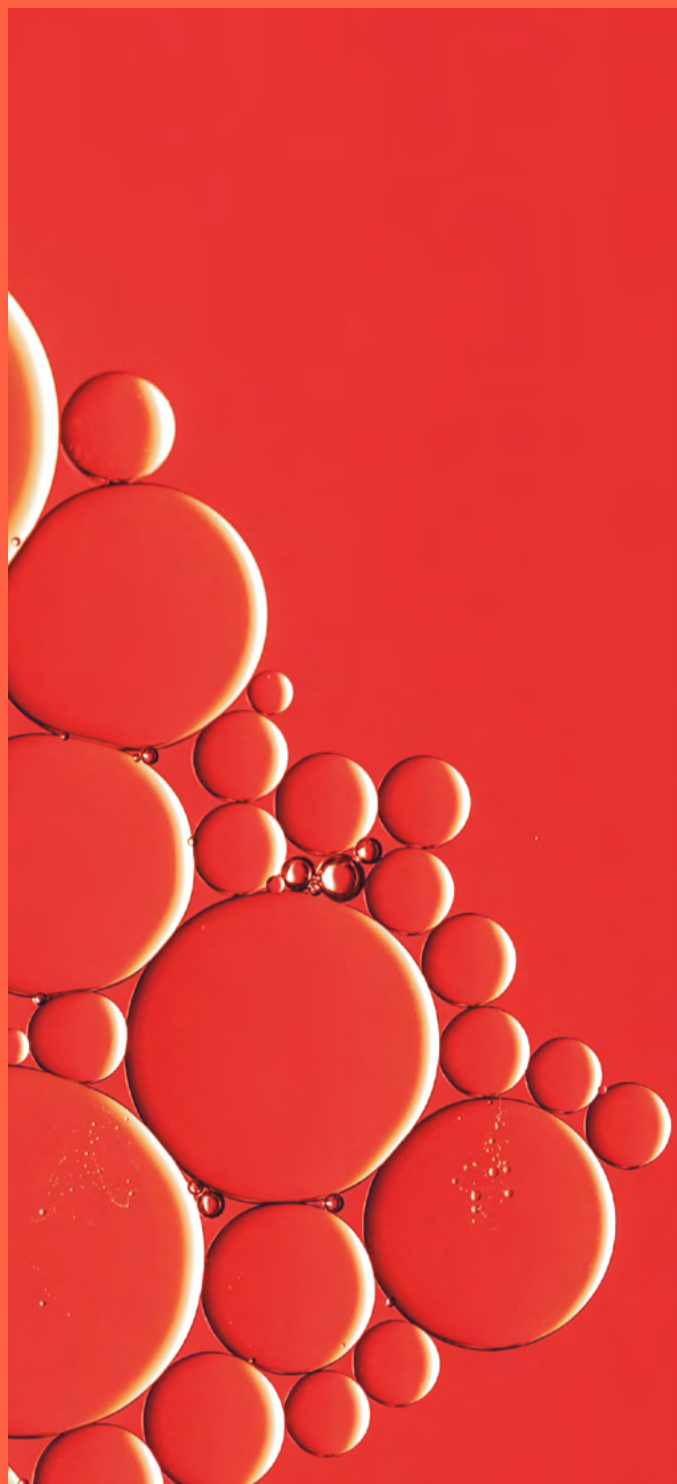

Grupo de Biomasa e Desenvolvemento Sostible EQ2 (Cinbio)

XUÑO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24 San Xoán	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12

*Biorrefinaria
Biomasa
Building blocks
Antioxidantes
Prebióticos*

**Grupo de
Biomasa e
Desenvolvemento
Sostible
EQ2
(Cinbio)**

Investigadores/as

Juan Carlos Parajó Liñares
Herminia Domínguez González
Valentín Santos Reyes
José Luis Alonso González
Andrés Moure Varela
Remedios Yáñez Díaz
M.ª Dolores Torres Pérez
Carlos Vila Babarro
Sandra Rivas Siota
Noelia Flórez Fernández
Lucía López Hortas
Patricia Pérez Larrán
Lucía Penín Sánchez
Beatriz Míguez Alonso
Paula Rodríguez Seoane
Xiana Rico Castro
Mar López Rodríguez
Vanesa Sanz Lloréns
Milena Álvarez Viñas
Natalia Delgado Reverter

matorres@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

O grupo de Biomasa e Desenvolvemento Sostible (EQ2) pertence ao Departamento de Enxeñaría Química da Facultade de Ciencias (campus de Ourense). Integra persoal investigador con formación diversa e complementaria en áreas científicas e tecnolóxicas.

A investigación do grupo céntrase no deseño de novos procesos para valorar os distintos compoñentes da biomasa vexetal e algal (polisacáridos, proteínas, minerais, lignina e compostos fenólicos), co obxectivo de obter produtos de elevado valor engadido para aplicacións das

industrias química, alimentaria, farmacéutica e cosmética. Búscase o aproveitamento integral de recursos renovables e infrautilizados ou considerados residuos.

Empréganse tecnoloxías emerxentes e de baixo impacto medioambiental combinadas en procesos multiproduto, segundo a filosofía das biorrefinarias de biomasa. Mantendo os criterios da economía circular, preténdese acadar rendibilidade económica e sustentabilidade en procesos con residuo cero.

O coñecemento é navegar nun océano de incertezas a través dun arquipélago de certezas.

Edgar Morin

**Grupo dx5
digital & graphic
art research**

XULLO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11 San Bieito (Pontevedra)	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25 Día Nacional de Galicia	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

*Campo expandido
Libro de artista
Gráfica contemporánea
Diseño consciente
Banda deseñada*

Grupo dx5
digital & graphic
art research

Investigadores / as

Ana Soler Baena
Almudena Fernández Fariña
Anne Heyvaert
Elena Lapeña Martínez
Marina Núñez Jiménez
José Andrés Santiago
Susana Cendán Caaveiro
Tatiana Lameiro González
Teresa Ferreiro Peleteiro

grupodx5@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

Desde os seus comezos no ano 2004, o grupo de investigación dx5 especializouse na arte contemporánea de campo expandido, priorizando un triplo enfoque da investigación nas belas artes, en que se mesturan teoría fundamental, análise científica e praxe artística. Nos primeiros anos, movidos por unha idea transdisciplinaria da obra de arte gráfica, o noso traballo centrouse na procura e na achega de novos instrumentos e estratexias neste campo, adaptando e optimizando sistemas e procesos contemporáneos de maquinaria industrial (fotopolímeros, láseres,

fresas ou plóters) que permitisen definir novas contornas artísticas, solucionar inconsistencias herdadas de prácticas anteriores e afondar no que significa a obra múltiple neste terceiro milenio.

Nos últimos anos, as nosas liñas de investigación e proxectos véñense multiplicando, tratando temas tan dispares como a complexidade e a sustentabilidade na arte e no deseño contemporáneos, a redefinición e a evolución do libro de artista como medio, a pintura expandida, ou as imbricacións da banda deseñada e da animación con outras

manifestacións artísticas do noso tempo, entre outros. Así, a pesar da heteroxeneidade das propostas e das solucións presentadas, cabe destacar que estas sempre se formulan desde a perspectiva das humanidades: a arte é sempre o noso punto de partida, así como o noso fin.

“

Na miña opinión, todo o que se precisa para ter fe é crer que facéndoo o mellor que podemos chegaremos máis preto do éxito, e que o éxito no noso propósito (a mellora do conxunto da humanidade presente e futura) paga a pena... Eu manteño que a fe neste mundo é perfectamente posible sen necesidade de ter fe noutro mundo.

Rosalind Franklin

”

Ecotoxicoloxía e Contaminación Mariña: Ecotox (CIM)

AGOSTO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15 Día da Asunción	16 San Roque (Vigo)
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

*Contaminación
Ecología
Mar
Recursos mariños*

**Ecotoxicología
e Contaminación
Mariña: Ecotox
(CIM)**

Investigadores/as

Ricardo Beiras
Óscar Nieto
Inés Viana
Laura Emilia Fernández
Pedro Campoy López
Alexandre Martínez Schönemann
Mar González

rbeiras@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

Somos un equipo de investigación en Ecotoxicología e Contaminación Mariña pertencente á Facultade de Ciencias do Mar da Universidade de Vigo. A ecotoxicología estuda os efectos dos contaminantes sobre os ecosistemas de xeito análogo a como a toxicología estuda os efectos dos venenos sobre o ser humano.

Desde o ano 1996 traballamos na recompilación de información que achegue fundamentos científicos para elaborar criterios e normas ambientais útiles para a protección do noso mar. Estes criterios serven para saber se un mar está contaminado, que

tipo de contaminación ten, e como se pode remediar o problema. Podes consultar esa información para a costa galega en ecotox.gal/gl/visorcartografico.

Os nosos laboratorios están situados na Facultade de Ciencias no campus de Vigo, e na Estación de Ciencias Mariñas de Toralla (Ecimat), un centro de elite internacionalmente coñecido polas súas instalacións a pé de mar para o traballo científico que recibe visitantes de toda Europa: cim.uvigo.gal/ecimat/.

Si, Galicia é unha potencia en ciencia mariña.

Quen nos financia? Basicamente os organismos públicos con competencias en xestión ambiental a través de convocatorias competitivas: a Unión Europea, o Ministerio de Ciencia, Innovación e Universidades, e a Xunta de Galicia.

Tomate de árbore

“

A pesar do papel relevante dos fungos nos ecosistemas do mundo e nas sociedades humanas, pouco se sabe sobre os patróns xerais da súa diversidade, da súa distribución e da súa función nos biomas terrestres.

Luis Villareal-Ruiz

”

**Bioloxía Ambiental 2,
Laboratorio
de Micología**

SETEMBRO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4

Mércores 23: Enxeñaría Aeronáutica e do Espazo
Martes 29: Enxeñaría de Telecomunicación

*Macromicología
Cogomelos
Plantas aromáticas e medicinais
Aproveitamento forestal*

**Biología Ambiental 2,
Laboratorio
de Micología**

Investigadores/as

Marisa Castro
María Cabaleiro
Paula Estévez
Hugo Fernández-Ricón
Andrés Cordeiro
Gabriel Pérez-Torrón (colaborador)
Mauro Ferreiro (colaborador)

lcastro@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

O equipo de Micología, integrado no grupo Biología Ambiental 2 da Universidade de Vigo, dedícase ao estudo e ao coñecemento dos fungos produtores de cogomelos (macromicetos), tanto desde o punto de vista de catalogación, clasificación e autoecoloxía (taxonomía) coma no relacionado cos usos ancestrais, presentes e futuros destes seres vivos en Galicia, co fin de desenvolver un aproveitamento sustentable no mundo forestal galego.

Recentemente, comezou co asesoramento para realizar este mesmo tipo de aproveitamento

para plantas aromáticas e medicinais. Investigacións que tamén desenvolve a *spin-off* asociada ao grupo, MycoGalicia Plantae SL.

A saúde é o estado de benestar físico, mental e social que nos permite funcionar ben no día a día no medio en que vivimos e traballamos, desenvolvendo o propio potencial persoal, respondendo de xeito positivo aos problemas do ambiente, e sendo produtivos e construtivos na sociedade en que vivimos.

Organización Mundial da Saúde

**Medicina e
Saúde Pública**

OUTUBRO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

28	29	30	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12 Día da Hispanidade	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

*Promoción da saúde
Saúde pública
Estilos de vida
Factores de risco
Protección ambiental*

Medicina e Saúde Pública

Investigadores/as

Lourdes Maceiras García
Dionisio García Pomar
M.ª Elena Padín Iruegas

Colaboradores/as

Carmen M.ª Cadarso Suárez
Karen Joan Duncan Barlow
José Ramón Estévez Pérez
Xurxo Lamas Bértolo
Ludwing N. Macz Pop
Xosé Martín Montero Santalla
Olga Poza Magdalena
Ángel Segovia Largo

lurdesmg@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

O grupo de investigación de Medicina e Saúde Pública da Facultade de Fisioterapia do campus de Pontevedra dedícase á promoción da saúde e á prevención de problemas que afectan a nosa saúde física, mental e social, e os aspectos relacionados coas enfermidades máis persistentes na nosa sociedade (reumáticas, cardiovasculares, cancro...).

Tamén traballa sobre medios para manter a boa saúde ao noso alcance e no noso medio, como as nosas augas mineromedicinais.

A lingua de signos está chea de plasticidade e beleza e é capaz de crear a maxia da poesía e de envolver as persoas nun mundo onírico cheo de imaxes fantásticas.

Oliver Sacks

Grupo de Investigación de Lingua Española e Linguas Signadas (Griles)

NOVEMBRO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

26	27	28	29	30	31	1 Todos os Santos
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11 San Martiño (Ourense)	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Domingo 15: Bioloxía, Ciencias do Mar, Química, Ciencias
Sábado 27: Maxisterio

*Descrición lingüística
Comunicación multimodal
Accesibilidade
Educación inclusiva
Corpus de lingua de signos*

Grupo de Investigación de Lingua Española e Linguas Signadas (Griles)

Investigadores/as

Inmaculada C. Báez Montero
Ana M.ª Fernández Soneira
Eva Freijeiro Ocampo
María Suárez Rodríguez
Sandra Pereira González
Beatriz Longa Alonso

griles@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

A experiencia investigadora do noso grupo comezou no ano 1997.

Traballamos fundamentalmente en lingua de signos española (LSE) e en lingua española. Griles ten xa un longo percorrido lingüístico teórico e unha ampla experiencia investigadora tanto no eido da descrición lingüística coma no das aplicacións didácticas, a adquisición de linguas ou a tradución.

Propómonos tamén desenvolver as bases teóricas e metodolóxicas necesarias para o ensino das linguas de signos (LS) como L1 para as persoas xordas e L2 para as persoas

oíntes. As nosas liñas de traballo principais son as seguintes:

- Didáctica das linguas, ensinanza e aprendizaxe de linguas: español e LSE
- Segundas linguas para persoas xordas e para oíntes
- Asesoría lingüística de LSE e de lingua española
- Subtitulación para persoas xordas e hipoacúsicas e para fins didácticos
- Edición de textos en LSE, lingua oral e subtitulación
- Comunicación xestual
- Tradución á LSE e da LSE
- Lingüística de corpus en lingua de signos

Griles confórmase, xa que logo, como un grupo cuxos traballos buscan o avance do coñecemento lingüístico, a través dunha exhaustiva descrición e da análise da lingua de signos española, pero tamén apostan pola transferencia de coñecemento coa aplicación da nosa investigación a contextos educativos, tradutolóxicos, sociolingüísticos, neurolingüísticos...

O obxectivo último do noso grupo é contribuír a mellorar o status da LSE na sociedade e o recoñecemento da LS como lingua natural da comunidade xorda.

“

Consultar co/coa profesional da estatística cando o experimento xa rematou é a miúdo como simplemente pedirlle que faga un exame post mortem: quizais poida dicir de que morreu o experimento.

Ronald A. Fisher

”

Inferencia Estatística, Decisión e Investigación Operativa: SiDOR (Cinbio)

DECEMBRO

Luns   Martes   Mércores   Xoves   Venres   Sábado   Domingo

30	1	2	3	4	5	6 Día da Constitución
7	8 Día da Inmaculada	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25 Nadal	26	27
28	29	30	31	1	2	3

Inferencia estatística
Bioestatística
Teoría de xogos
Macrodatos (big data)
Soporte lóxico (software)
Investigación de operacións

**Inferencia
Estatística,
Decisión e
Investigación
Operativa:
SiDOR
(Cinbio)**

Investigadores/as

Jacobo de Uña Álvarez
María Carmen Iglesias Pérez
María Celia Rodríguez Campos
Juan Carlos Pardo Fernández
Javier Roca Pardiñas
María Gloria Fiestras Janeiro
María Estela Sánchez Rodríguez
Jose Vicente Novegil Souto
Tomás R. Cotos Yáñez
Ana Pérez González
Manuel A. Mosquera Rodríguez
Alejandro Saavedra Nieves
Nora Martínez Villanueva
Natalia Pérez Veiga
Nadine H. Espinoza Burgos
Iago Núñez Lugilde
Susana Rafaela Martins
María Jesús Longa Sayáns
Abelardo E. Monsalve Cobis

sidor@uvigo.gal

EN GALEGO!

Investigación e divulgación científica

O grupo SiDOR, composto na actualidade por máis de trinta membros, é o único grupo de investigación do sur de Galicia especializado en estatística e investigación de operacións, campo de coñecemento que se ocupa da modelización matemática para a toma de decisións baixo incerteza.

Este campo é fundamental para desenvolver o coñecemento científico e o crecemento cultural da sociedade. As técnicas estatísticas e da investigación de operacións aplícanse na biomedicina, na economía, na bioloxía, nas ciencias mariñas e

medioambientais, na enxeñaría ou na industria en xeral, tocando ámbitos como a saúde, a enerxía, a automoción, o turismo ou o deporte.

Hoxe en día, os avances tecnolóxicos e a evolución das tradicionais canles de comunicación sitúan a sociedade na era dixital dos macrodatos (*big data*) e da industria 4.0. Neste contexto, as e os profesionais da estatística e da investigación de operacións afrontan novos retos; por exemplo, a extracción da información relevante contida en grandes bases de datos xerados en tempo real por sistemas

intelixentes como sensores, teléfonos intelixentes etc.

O equipo investigador de SiDOR traballa no deseño e na mellora dos métodos estatísticos para darlles resposta eficaz ás demandas do momento actual. Este traballo concéntrase en proxectos de investigación básica, transferencia de coñecemento aos eidos empresarial e industrial e na organización de actividades de formación e difusión.

ÁREA DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA (ANL)

O galego é un dos idiomas oficiais de uso normal na universidade e nas administracións galegas, e temos un compromiso co proceso de normalización, recuperación e dinamización da lingua galega. A Área de Normalización Lingüística é a unidade de traballo da Universidade de Vigo encargada de promover e darlle soporte técnico ao proceso de extensión do uso da lingua galega no ámbito docente, investigador, administrativo e de servizos.

Esta área desenvolve accións destinadas a mellorar e a incrementar o uso da lingua galega e

a dotala de prestixio en todos os ámbitos tendo en conta as necesidades do alumnado, do persoal de administración e servizos (PAS) e do persoal docente e investigador (PDI). Entre as súas funcións tamén están organizar e impartir cursos de lingua galega para os membros da comunidade universitaria; informar e asesorar permanentemente todos os órganos da universidade no referente ao uso do galego; corrixir, por instancia do órgano competente, os documentos e os escritos oficiais; ademais de canalizar as relacións con entidades extrauniversitarias relacionadas coa lingua galega.

Quen somos?

Fernando Ramallo Fernández
Director

Eva María Castro Figueiras
Técnica superior

María Cristina Rodríguez Ricart
Técnica superior

Onde estamos?

Facultade de Filoloxía e Tradución
Edificio Newton
Primeiro andar, porta 15
Campus de Vigo
Tel.: 986 813 574
anl@uvigo.gal
uvigo.gal/campus/lingua

